

ความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียน
โรงเรียนไหล่หินวิทยา ตำบลไหล่หิน อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดลำปาง*
KNOELEDGE AND UNDERSTANDING HOUSEHOLD ACCOUNTING
OF STUDENTS AT LAIHIN WITTHAYA SCHOOL, LAIHIN SUBDISTRICT,
KO KHA DISTRICT, LAMPANG PROVINCE

อัจฉรา เฮ่ประโคน

Achara Haeprakhon

ธัญวรัตน์ เมืองสองวงศ์

Tunwarat Muangsongwong

วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง

Lampang Inter-Tech College, Thailand

E-mail: acharahae@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียนโรงเรียนไหล่หินวิทยา ตำบลไหล่หิน อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรจำนวน 120 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือค่าความถี่และร้อยละ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 50.00 อายุ 13-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.17 อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 25.00 ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ยต่อวันประมาณ 20 – 50 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.50 บิดามีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 64.17 มารดามีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 62.50 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ในด้านประโยชน์ของสมุดบัญชีครัวเรือน มากที่สุด ตอบถูกจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 85.83 รองลงมา วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน ตอบถูกจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67 และในช่อง วัน/เดือน/ปี นักเรียนใช้บันทึกอะไร ตอบถูกจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เมื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของนักเรียนโรงเรียนไหล่หินวิทยา ตำบลไหล่หิน อำเภอกาฬสินธุ์ จังหวัดลำปาง พบว่า อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 65.00 และพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เกิดจาก การขาดสถานที่และระยะเวลาที่เอื้ออำนวยต่อการบันทึกบัญชีครัวเรือน

* Received February 4, 2022; Revised February 20, 2022; Accepted June 17, 2022

ขาดการช่วยเหลือ ขาดคำแนะนำ จากผู้ให้ความรู้ในการบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างไม่สม่ำเสมอ นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน การทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก ลำบากและเสียเวลาในการจัดทำ และนอกจากนี้การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญในชีวิตประจำวันไม่จำเป็นต้องมีได้

คำสำคัญ: การจัดทำบัญชีครัวเรือน, รายรับหรือรายได้, รายจ่ายหรือค่าใช้จ่าย

Abstract

The purpose of this research was to study the knowledge and understanding toward household accounting of students at LaihinWitthaya School, LaihinSubdistrict, KoKha District, Lampang Province. The research was a survey research. The study uses samples from 120 respondents in conducting the study. The research tool used was a questionnaire. The statistics used are frequency and percentage. The results showed that male students, representing 50.00 percent, aged 13-15 years, representing 54.17%, are in Mathayom 2, representing 25.00 percent. The average daily expenses are about 20-50 baht or 57.50%. Father is a mercenary accounted for 64.17% and mothers were employed accounted for 62.50%. The respondents had knowledge and understanding of household accounting. In terms of the benefits of the household account book, the most answered correctly, 103 people accounted for 85.83%. Followed by the method of recording household accounts, the number of correct answers was 86 people, representing 71.67%, and in the field of day/month/year, what records did the students use, the number of correct answers was 90 people, representing 75.00 percent. The problems and obstacles of household accounting found that lacking of a place and a favorable time for creating a household account. There were also a lack of help and lack of advice from people who can provide knowledge in creating household accounting, subsequently. Students were lack knowledge and understanding in household accounting. It was a complicated and time consuming process. Creating a household account was not important issue in daily life as well as not necessary.

Keywords: Household accounting, Income, Expenses

บทนำ

พูดถึงเรื่องบัญชีแล้วเหมือนเป็น “ยาขม” สำหรับคนไทยแม้กระทั่งนักศึกษาในมหาวิทยาลัยก็ยัง ร้อน ๆ หนาว ๆ เมื่อต้องลงเรียนวิชา “บัญชี” การบันทึกข้อมูลทางการเงิน บัญชี ได้ทำกันมานานแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 พันปี โดยจากหลักฐานที่ปรากฏมีการจดบันทึกข้อมูลบน แผ่นดินเหนียว การบัญชีแพร่หลายในยุโรปสมัยกลางของประวัติศาสตร์ ในประเทศไทย การบัญชีเริ่มมีตั้งแต่สมัยอยุธยาในช่วงปี พ.ศ.2193 - 2231 ตรงกับสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ประเทศไทยได้มีการเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับประเทศยุโรป คือ อังกฤษ ฝรั่งเศส และ โปรตุเกส บัญชีที่ถูกจัดทำขึ้นเป็นบัญชีแรก คือบัญชีเงินสด และได้ถือปฏิบัติมาจนกระทั่งถึง สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ซึ่งตรงกับสมัยรัชกาลที่ 5 ได้เริ่มจัดทำบัญชีเงินพระคลังเป็นหมวดหมู่ และวิชาการบัญชีก็ได้เริ่มมีการศึกษากันเป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 เช่นกัน ในปัจจุบันนี้ ปัญหาภาวะเศรษฐกิจ การเมืองเข้ามารุมล้อมการดำรงชีวิตให้อยู่รอด ภายใต้สังคมเศรษฐกิจในขณะนี้ แนวทางหนึ่งที่ประชาชนไทยควรยึดถือคือการพึ่งตนเอง รู้จัก ความพอประมาณ และไม่ประมาทตามแนวปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมองเห็นถึงความสำคัญของการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเอง รู้จักความพอมีพอกิน พอมีพอใช้ คำนึงถึงหลักเหตุผลและการประมาณตนเอง พร้อมกับทรงเตือนสติ ประชาชนคนไทยไม่ให้ประมาท โดยเฉพาะการใช้จ่ายเงินอันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินชีวิต การที่ภาครัฐบาลมีแนวโน้มให้ประชาชนมีความรู้ทางด้านบัญชี ก็เพื่อนำความรู้ทางด้านบัญชีมาพัฒนาตนเองในระดับภาคครัวเรือน และภาคชุมชน และยังสามารถนำบัญชีมาวางแผนการใช้จ่ายหรือการคาดการณ์ในอนาคตได้ (ภาวินีย์ ธนาอนวัช, 2556)

ปัจจุบันประเทศไทยมีปัญหาความยากจนเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่ฝังลึกและเรื้อรังมา ยาวนานโดยประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศมีรายได้ไม่แน่นอนและมีรายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่าย ส่งผลให้มีความทุกข์ยากในการใช้ชีวิต ขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในหลายๆด้านทำให้ คุณภาพชีวิตของประชาชนต่ำกว่ามาตรฐานของสังคม อันเป็นผลกระทบเชิงลบต่อการพัฒนา ประเทศเป็นอย่างมาก ปัญหาของความยากจนมาจากสาเหตุสำคัญ 2 ประการ คือ ปัจจัยภายในตัว บุคคลและปัจจัยภายนอกตัวบุคคลโดยปัญหาภายในตัวบุคคลที่สำคัญ ได้แก่ การขาดความรู้ ความสามารถในการดำเนินงานและการวางแผนจัดการที่ดีและปัญหาที่เกิดจากวิถีชีวิตที่ไม่เหมาะสม เช่น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย การบริโภค ค่านิยมและอื่น ๆ (บุษบา อารีย์, 2557) การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายช่วยให้เห็นถึงความสำคัญของการออมมากขึ้น รู้จักวางแผนในการใช้เงินในชีวิตประจำวัน เนื่องจากที่ผ่านมาไม่มีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย จึงไม่มีการวางแผนการเงินทำให้รายจ่ายมากกว่ารายได้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเงินไม่พอใช้ จึงทำให้มีการกู้ยืมเงินทั้งในและนอกระบบเกิดขึ้นเป็นปัญหาหนี้สินของชาวบ้าน ชุมชน จึงให้มีการรณรงค์ให้ความรู้การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติตาม

แนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนดีขึ้น หากคนเราวางแผนการรับเงินและการจ่ายเงินของตนเองได้ เท่ากับว่ารู้จักความเป็นคน ได้พัฒนาตนเองให้เป็นคนมีเหตุผล เป็นคนรู้จักพอประมาณ เป็นคนรักตนเอง รักครอบครัว รักชุมชน และรักประเทศชาติมากขึ้น จึงเห็นได้ว่าการทำบัญชีครัวเรือน ในเรื่องราวรับรายจ่าย ก็คือวิถีแห่งการเรียนรู้เพื่อพัฒนา 3 ชีวิต ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง เพราะปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปรัชญาชีวิตที่ถูกต้องเหมาะสมพอดีสอดคล้อง ถูกต้องตามกฎหมายธรรมชาติ ที่มีทั้งความเป็นเอกภาพและดุลยภาพอยู่เสมอ (พิมพ์รัก พุ่มเจริญ, 2559)

โรงเรียนไหลหินวิทยา ตำบลไหลหิน อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ผู้วิจัยพบว่านักเรียนไม่มีความรู้พื้นฐานในการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองและครัวเรือน และยังไม่มีสิ่งกระตุ้นให้เด็กรู้จักการออมเงินซึ่งส่งผลทำให้นักเรียนไม่รู้ค่าของเงิน ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียนโรงเรียนไหลหินวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการบันทึกบัญชี รายรับ - รายจ่าย ของนักเรียน และสามารถนำมาบริหารจัดการค่าใช้จ่ายของตนเองได้ ก่อให้เกิดการออม รวมถึงการสร้างนิสัยทางการเงินที่ดีในอนาคต ภายใต้การมีส่วนร่วมของครู และผู้ปกครอง อันจะส่งผลให้นักเรียนสามารถที่จะวางแผนและควบคุมการใช้จ่ายเงินที่ดี ขึ้น ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ของนักเรียนโรงเรียนไหลหินวิทยา ตำบลไหลหิน อำเภอเกาะคาจังหวัดลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 1 - 3 และชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 4 - 6 ที่เข้าร่วมโครงการบัญชีสู่ชุมชน จำนวน 120 คน (โรงเรียนไหลหินวิทยา, 2564) ซึ่งสามารถแยกการเก็บกลุ่มตัวอย่างได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลนักเรียน โรงเรียนไหลหินวิทยา ปีการศึกษา 2564

ชั้น/เพศ	ชาย	หญิง	รวม	ห้องเรียน
ม.1	8	8	16	1
ม.2	14	16	30	1
ม.3	14	13	27	1
รวมมัธยมศึกษาตอนต้น	36	37	73	3
ม.4	5	6	11	1
ม.5	9	6	15	1

ชั้น/เพศ	ชาย	หญิง	รวม	ห้องเรียน
ม.6	10	11	21	1
รวมมัธยมศึกษาตอนปลาย	24	23	47	3

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียนโรงเรียนโหล่หินวิทยา ตำบลโหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้น การศึกษา ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ยต่อวัน จำนวนสมาชิกภายในครอบครัว อาชีพของ บิดามารดา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าร้อยละ และ ความถี่

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน

ส่วนที่ 3 ปัญหาหรืออุปสรรค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

วิธีการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 ท่านโดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินการให้คะแนน เท่ากับ 1 และนำมาหาค่าดัชนี ความสอดคล้องฯ โดยใช้สูตรของโรวินลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K., 1997) ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.5 แสดงว่าเครื่องมือที่ใช้มีความน่าเชื่อถือและถูกต้อง

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เรื่องความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของ นักเรียนโรงเรียนโหล่หินวิทยา ตำบลโหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปางมีการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยดำเนินการเก็บข้อมูลบริบทของนักเรียน ด้วยกระบวนการสังเกตสถานการณ์ใน ภาคนาม สังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participation Observation) โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เพื่อทราบ รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการศึกษาแบบมีเป้าหมายที่ชัดเจน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามกระบวนการวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำ ข้อมูลต่าง ๆ มาประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียน โรงเรียนโหล่หินวิทยา ตำบลโหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปางโดยผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ได้แปลความหมายของคะแนนผลสัมฤทธิ์ของการตอบแบบสอบถามเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน และได้แบ่งเกณฑ์ระดับความรู้ความเข้าใจ เป็น 3

ระดับเพื่อให้เห็นระดับของความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนชัดเจนมากขึ้น (ระพี นทร์ โพธิ์ศรี, 2549) ดังนี้ คือ

ช่วงคะแนนระหว่าง 12 – 15 คะแนน ระดับความรู้ความเข้าใจ มาก

ช่วงคะแนนระหว่าง 8 – 11 คะแนน ระดับความรู้ความเข้าใจ ปานกลาง

ช่วงคะแนนระหว่าง 0 - 7 คะแนน ระดับความรู้ความเข้าใจ น้อย

ผลการวิจัย

1. พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชาย คิดเป็นร้อยละ 50.00 นักเรียนหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่มี อายุ 13 - 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.17 อายุ 16 - 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.17 และมากกว่า 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.67 และศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 25.00 ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 22.50 และศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 17.50 ส่วนค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ยต่อวันประมาณ 20 - 50 บาท คิดเป็นร้อยละ 57.50 รองลงมาค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ยต่อวันประมาณ 51 - 100 บาท คิดเป็นร้อยละ 38.33 และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเฉลี่ยต่อวันประมาณ 101 - 200 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.17 มีจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวจำนวน 2- 5 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 รองลงมาจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวจำนวน 6 - 10 คน คิดเป็นร้อยละ 32.50 และมีจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวมากกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 64.17 รองลงมาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 26.67 ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 5.00 และประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 4.17 มารดามีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 27.50 ไม่ได้ประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 8.33 และประกอบอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 1.67

2. ความรู้และความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนดังนี้ 1) ประโยชน์ของสมุดบัญชีครัวเรือน ตอบถูกจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 85.83 ตอบผิดจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.17 2) วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน ตอบถูกจำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 71.67 ตอบผิดจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 3) ในช่อง วัน/เดือน/ปี นักเรียนใช้บันทึกอะไร ตอบถูกจำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ตอบผิดจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 4) ในช่องรายการนักเรียนใช้บันทึกอะไร ตอบถูกจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 74.17 ตอบผิดจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 25.93 5) ในช่องรายรับ นักเรียนบันทึกอะไร ตอบถูกจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 ตอบผิดจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 27.50 6) ในช่องรายจ่าย นักเรียนบันทึกอะไร ตอบถูกจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50 ตอบผิดจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ

27.50 7) การสรุปยอดรวมของยอดคงเหลือคืออะไร ตอบถูกจำนวน 88 คนคิดเป็นร้อยละ 73.33 ตอบผิดจำนวน 32 คนคิดเป็นร้อยละ 26.67 8) เด็กหญิงกรแก้วได้รับเงินจำนวน 150 บาท ต้องบันทึกลงในช่องใด ตอบถูกจำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 79.17 ตอบผิดจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 9) เด็กหญิงกรแก้ว จ่ายเงินค่าหนังสือ 50 บาท ต้องบันทึกลงในช่องใด ตอบถูกจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 65.83 ตอบผิดจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 34.17 10) ถ้าเด็กหญิงกรแก้ว นำเงินไปซื้อสมุดทำการบ้านในวิชาสังคมและคณิตศาสตร์ นักเรียนคิดว่าจำเป็นหรือไหม เพราะเหตุใด ตอบถูกจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 82.50 ตอบผิดจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50 11) ถ้าเด็กหญิงกรแก้ว นำเงินไปซื้อสมุดทำการบ้านในวิชาสังคมและคณิตศาสตร์จำนวน 2 เล่มๆละ 15 บาท จะคงเหลือเงินทั้งหมดเท่าใด ตอบถูกจำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 75.83 ตอบผิดจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.17 12) แม่ให้เงินเด็กชายกนก สัปดาห์ละ 500 บาท เพื่อใช้จ่ายในการไปโรงเรียนจันทร์ถึงศุกร์ โดยเด็กชายกนก ต้องการมีเงินเหลือเก็บไว้ใช้ในวันเสาร์และอาทิตย์ 120 บาท เด็กชายกนก จะมีเงินใช้จ่ายตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์เป็นจำนวนเงินรวมเท่าใด ตอบถูกจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 84.17 ตอบผิดจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 15.83 13) เด็กชายกนก ต้องใช้จ่ายเฉลี่ยในแต่ละวันเท่าใด ตอบถูกจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 65.83 ตอบผิดจำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 34.17 14) ถ้าเด็กชายกนก ใช้เงินวันพุธ จำนวน 90 บาท จะทำให้เงินที่ใช้จ่ายในวันศุกร์ พอดี 76 บาทหรือไม่ เพราะเหตุใด ตอบถูกจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 64.17 ตอบผิดจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 35.83 15) เมื่อนักเรียนได้เงินเป็นค่าขนมไปโรงเรียน แต่ใช้ไม่หมด จึงนำไปฝากธนาคาร เป็นจำนวน 250 บาท เงินนี้ถือว่าเป็นเงินประเภทใด ตอบถูกจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 61.67 ตอบผิดจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 38.33

ระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียนโรงเรียนไหล่หินวิทยา ตำบลไหล่หินอำเภอกะฉะ จังหวัดลำปาง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก (12-15 คะแนน) จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง (8-11 คะแนน) จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.67 และมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย (0-7 คะแนน) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปแสดงจำนวนและร้อยละระดับความรู้และความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ภาพรวม

(n = 120)

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า (12-15 คะแนน)	78	65.00
ปานกลาง (8-11 คะแนน)	26	21.67
น้อย (0-7 คะแนน)	16	13.33
รวม	120	100.00

3. ปัญหาและอุปสรรคของงานวิจัยนี้ เรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมากที่สุดเรื่อง ขาดสถานที่และระยะเวลาที่เอื้ออำนวยต่อการบันทึกบัญชีครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมามีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับมากเรื่อง ขาดการช่วยเหลือ ขาดคำแนะนำ จากผู้ให้ความรู้ในการบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างไม่สม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง เรื่อง นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 37.50 เรื่องการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ยุ่งยากลำบากและเสียเวลาในการจัดทำ คิดเป็นร้อยละ 29.17 และเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญในชีวิตประจำวันไม่จำเป็นต้องทำได้ คิดเป็นร้อยละ 37.50 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน		ระดับของปัญหา					ระดับ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน	จำนวน	35	10	45	20	10	ปานกลาง
	ร้อยละ	29.17	8.33	37.50	16.67	8.33	
2. การทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ยุ่งยากลำบาก และเสียเวลาในการจัดทำ	จำนวน	33	26	35	14	12	ปานกลาง
	ร้อยละ	27.50	21.67	29.17	11.67	10.00	
3. ขาดการช่วยเหลือ ขาดคำแนะนำ จากผู้ให้ความรู้ในการบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างไม่สม่ำเสมอ	จำนวน	38	40	20	11	11	มาก
	ร้อยละ	31.67	33.33	16.67	9.17	9.17	
4. การจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญในชีวิตประจำวันไม่จำเป็นต้องทำได้	จำนวน	36	26	45	5	8	ปานกลาง
	ร้อยละ	30.00	21.67	37.50	4.17	6.67	
5. ขาดสถานที่และระยะเวลาที่เอื้ออำนวยต่อการบันทึกบัญชีครัวเรือน	จำนวน	48	15	37	10	10	มากที่สุด
	ร้อยละ	40.00	12.50	30.83	8.33	8.33	

อภิปรายผล

งานวิจัยครั้งนี้ สามารถอภิปรายผลได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนในด้านประโยชน์ของสมุดบัญชีครัวเรือนมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวงศ์ มะศักดิ์ และคณะ ที่ศึกษาแนวทางการส่งเสริมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เพื่อการพัฒนาการออมของนักเรียนโรงเรียนสังวาลย์วิทยา และสายสมร สังข์เมฆได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในชุมชนเกาะยาวใหญ่จังหวัดพังงา โดยระดับความรู้ความเข้าใจการจัดทำบัญชีครัวเรือนของผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในระดับมาก ซึ่งเกิดจากผู้ตอบแบบสอบถามผ่านการอบรมจากคณะผู้วิจัยได้เข้าไปให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถบันทึกบัญชีรายรับรายจ่าย

ได้อย่างถูกต้องและปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีปัญหาและอุปสรรคในเรื่องการขาดสถานที่และระยะเวลาที่เอื้ออำนวยต่อการบันทึกบัญชี การขาดการช่วยเหลือ ขาดคำแนะนำ จากผู้ให้ความรู้ในการบันทึกบัญชีครัวเรือน นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน ส่วนใหญ่ไม่ให้ความสำคัญต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนในชีวิตประจำวัน คิดว่าไม่มีความจำเป็นไม่ต้องทำก็ได้ รวมถึงการทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ยุ่งยากลำบากและเสียเวลาในการจัดทำ (ศิริวงศ์ มะศักดิ์ และคณะ, 2557); (สายสมร สังข์เมฆ, 2559) นอกจากนั้น ประภาพร ทองอ่อน กล่าวว่า หากได้รับความรู้จากการอบรมแล้วสามารถนำความรู้จากการอบรมเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนไปปฏิบัติได้แต่ไม่ได้นำไปจดบันทึกจริงมากที่สุด และจากการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับประโยชน์ของสมุดบัญชีครัวเรือนและการบันทึก วัน/เดือน/ปี มากที่สุด (ประภาพร ทองอ่อน, 2554) และแสงเดือน อยู่เกิด กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนประกอบด้วย ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการรับรู้ ด้านทัศนคติ และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน (แสงเดือน อยู่เกิด, 2562) นอกจากนั้น ปัทมาภรณ์ แลบัว ได้ศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เมื่อได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำบัญชีครัวเรือนแล้วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการลงบัญชีรายรับ-จ่ายในครัวเรือนและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ปัทมาภรณ์ แลบัว, 2555)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยทำให้ทราบว่าระดับความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียนโรงเรียนโหล่หินวิทยา ตำบลโหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องประโยชน์ของสมุดบัญชีครัวเรือน วิธีการบันทึกบัญชีครัวเรือน รายการที่ต้องบันทึกในช่อง วัน/เดือน/ปี ช่องรายการ ช่องรายรับ ช่องรายจ่าย แยกประเภทของรายการได้อย่างถูกต้อง และสามารถสรุปยอดรวมของยอดคงเหลือได้ ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำบัญชีครัวเรือน คือ ขาดสถานที่และระยะเวลาที่เอื้ออำนวยต่อการบันทึกบัญชีครัวเรือน ขาดการช่วยเหลือ ขาดคำแนะนำ จากผู้ให้ความรู้ในการบันทึกบัญชีครัวเรือนอย่างไม่สม่ำเสมอ นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือน การทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ยุ่งยากลำบากและเสียเวลาในการจัดทำ และการจัดทำบัญชีครัวเรือนเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญในชีวิตประจำวันไม่จำเป็นต้องทำก็ได้ ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยในครั้งนี้งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะความรู้ความเข้าใจในการจัดทำบัญชีครัวเรือนของนักเรียนโรงเรียนโหล่หินวิทยา ตำบลโหล่หิน อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง และเพื่อให้การจัดทำบัญชีครัวเรือนสัมฤทธิ์ผล ควรจะมีการสอนและฝึกให้มีการทำบัญชีครัวเรือน สำหรับเยาวชนเพิ่มเติม เพื่อช่วยในการบันทึกบัญชีในครัวเรือนที่ผู้ปกครองไม่รู้

หนังสือ อีกทั้งยังเป็นการปลูกฝังอุปนิสัยในการใช้จ่ายและความมีวินัยทางการเงินแก่เยาวชนอีกด้วย และข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาประเด็นเกี่ยวกับปัจจัยที่จะกระตุ้นให้เยาวชนเกิดแนวคิดในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อที่เยาวชนทุกคนจะได้รับรู้ถึงประโยชน์ของการจัดทำบัญชีครัวเรือนต่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ต่อการใช้จ่ายในครัวเรือน ดังนั้น การปลูกฝังค่านิยมในการออมและการบันทึกบัญชีครัวเรือนให้กับเยาวชน จะเป็นการปลูกฝังให้เยาวชนและครอบครัว รู้จักการใช้เงินอย่างถูกต้อง ประหยัดและไม่ฟุ่มเฟือย นำไปสู่การมีชีวิตที่ดีและมีคุณภาพในอนาคตต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บุษบา อารีย์. (2557). บัญชีครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในยุคโลกาภิวัตน์. วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ, 24(1), 19-43.
- ประภาพร ทองอ่อน. (2554). ความรู้ความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือน. ใน วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปัทมาภรณ์ แลบัว. (2555). โครงการคนรุ่นใหม่ใส่ใจบัญชีครัวเรือน. ใน รายงานโครงการ. วิทยาลัยอาชีวศึกษานครราชสีมา.
- พิมพ์รัก พุ่มเจริญ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ของเกษตรกรและแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม. ใน วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภาวินี ธนาอนวัช. (2556). บัญชีครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อชีวิตที่เพียงพอ. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ระพีพร โพธิ์ศรี. (2549). การสร้างและวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย. อุดรดิตถ์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- โรงเรียนไหล่หินวิทยา. (2564). จำนวนนักเรียน. เรียกใช้เมื่อ 22 สิงหาคม 2564 จาก <http://www.laihinwittaya.ac.th/>
- ศิริวงศ์ มะศักดิ์ และคณะ. (2557). แนวทางการส่งเสริมการทำบัญชีรายรับ - รายจ่าย เพื่อการพัฒนาการออมของนักเรียนโรงเรียนสังวาลวิทยา จ.เชียงใหม่. ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา.
- สายสมร สังข์เมฆ. (2559). การจัดทำบัญชีครัวเรือนของประชาชนในชุมชนเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, 1(3), 26-35.

แสงเดือน อยู่เกิด. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำบัญชีครัวเรือนของกลุ่มศิลปหัตถกรรมในเขตจังหวัดภาคกลาง. ใน วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาบัญชี. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1997). On the use of content specialists in the assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2(1), 49-60.